

1973 III.Olağanıüstü Kurultayınca Onanan

**TÜRK DİL KURUMU
TÜZÜĞÜ**

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-166/1

1973 III.Olağanüstü Kurultayınca Onanan

TÜRK DİL KURUMU
TÜZÜĞÜ

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 089-166/1

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIMEVİ . 1974 — ANKARA

TÜRK DİL KURUMU TÜZÜĞÜ

Onay tarihi: 22.4.1973

I

KURULUŞ VE AMAÇ

Türk Dil Kurumunun kamu yararına çalışan dernekler arasına alınması Bakanlar Kurulunun 15. 1. 1940 tarihli ve 2 / 12665 sayılı kararnamesiyle kabul olunmuş ve bu kararname 10 şubat 1940 tarihli ve 4430 sayılı Resmî Gazete ile yayımlanmıştır.

MADDE 1 – 12 Temmuz 1932’de kurulan Türk Dil Kurumu kamu yararına çalışır devrimci bir bilim derneğidir.

MADDE 2 – Türk Dil Kurumunun kurucusu ATATÜRK’tür. Kuruluş için dilekçeyle hükümete baş vuranlar: Çanakkale milletvekili Samih Rifat (Başkan), Afyonkarahisar milletvekili Ruşen Eşref (Ünaydın: Genel Yazman), Zonguldak milletvekili Celâl Sahir (Erozan: Üye ve Vezneci), Manisa milletvekili Yakup Kadri (Karaosmanoğlu: Üye).

MADDE 3 – Türk Dil Kurumunun yönetim yeri (merkezi) Ankara’dadır. Şubesi yoktur.

MADDE 4 – Türk Dil Kurumunun amacı: Dilimizin özleşmesini ve bütün bilim, teknik ve sanat kavramlarını karşılayacak yolda gelişmesini devrimci bir anlayışla ve bilim metotlarına uygun olarak sağlamağa çalışmaktır.

MADDE 5 – Türk Dil Kurumunun çalışma konuları:

a) Yazılı ve sözlü kaynaklardan Türk dili ile ilgili derleme ve taramalar yapmak;

b) Türk dilinin gelişme ve özleşmesine yaracak sözlükler yapmak;

c) Türk dilbilgisi üzerinde incelemelerde bulunmak; Türkçenin duruk, tarihsel ve karşılaştırmalı dilbilgilerini hazırlama alanlarında çalışmak;

ç) Türlü bilim, sanat ve teknik kollarında kullanılan terimleri Türkçeleştirmek;

d) Türk Dil Kurumunun amacını geniş bir yurттаş topluluğuna benimsetmek, Kurum çalışmalarını tanıtmak, yetişen kuşaklarda ana dili bilincini kökleştirmek, dil bilgisini ve dil sevgisini geliştirmek için resmî ve özel kuruluşlarla, her derecedeki öğretim kurumlarıyla, radyo ve basınla işbirliği yapmak; toplantılar, konuşmalar, geziler, sergiler düzenlemek; yayınlar yapmak; ödüller vermek;

e) Kurumca hazırlanan, yazdırılan, satın alınan, yabancı dillerden çevrilen yapıtları yayımlamak, dergiler çıkarmak;

f) Başka kurum ve kişilerin Türk Dil Kurumunun amacına uygun çalışmalarını ve yayınlarını desteklemek.

II

ÜYELER

MADDE 6 – Türk Dil Kurumunun dört türlü üyesi vardır: 1) Asıl üye, 2) Onur üyesi, 3) Haberleşme üyesi, 4) Yardımcı üye.

1. Kuruma asıl üye olabilmek için gerekli koşullar şunlardır:

a) Yirmi beş yaşını bitirmiş olmak;

b) Medenî haklarını kullanma yetkisi bulunmak;

c) Atatürk'e ve Atatürk ilkelerine bağlı bulunduğu, Kurumun amacını benimsediği yayınlarından, sürekli çalışmalarından anlaşılacak.

Kuruma asıl üye olmak isteyenler aşağıda belirtilen tarihler arasında bir yazı ile Kurum Genel Yazmanlığına baş vururlar. Bu yazıya aşağıdaki belgeler iliştilir:

— Kimlik belgesi örneği;

— Öğrenim durumunu ve nerelerde çalıştığını bildiren yazı;

— Atatürk'e, Atatürk ilkelerine ve Kurumun amacına bağlı olduğunun hangi yayınlarından ya da çalışmalarından anlaşılabileceğini gösteren yazı;

— Kurumun amacına uygun davranacağını bildiren imzalı bir belge;

— İki asıl üyenin adayı tanıtan ve çalışmalarını belgeleriyle değerlendiren ayrıntılı sunuş yazısı (Bir asıl üye iki kurultay arasında ancak üç üye adayı için imza koyabilir. Yönetim Kurulu üyeleri hiç bir üye adayının sunuş yazısını imzalamaz).

— Asıl üyelik için baş vurma süreleri 10-30 ocak, 2-21 mayıs, 1-20 eylülüdür. Bu süreler içinde yapılmamış ya da Kuruma gelmemiş olan baş vurmalar geçerli sayılmaz. Durum istekliye bildirilir.

Yürütme Kurulu elde edebileceği bütün bilgilere dayanarak incelemesini yapar; görüşünü Yönetim Kuruluna bildirir. Karar, görüşmeler sonunda Yönetim Kurulunda gizli oyla ve toplantıda bulunanların üçte iki çoğunluğu ile verilir.

Üyeliğe alınanlara durum yazılı olarak bildirilir. Alınmayanlar, alınmadıkları günden başlamak üzere aradan iki yıl geçmeden yeniden baş vurmazlar.

Asıl üyeler Kuruma yılda 30 lira ödenti verirler.

2. Onur üyeliği yurt içinde ya da dışında çalışmalarıyla, yapıtlarıyla, Türk diline yararı dokunanlara ya da Türk Dil Kurumuna malca büyük yardımlarda bulunanlara Yönetim Kurulu kararıyla verilir.

3. Haberleşme üyeliği, yabancı ülkelerin dil bilginlerinden uygun görülenlere Yönetim Kurulu kararıyla verilir.

Yabancı ülkelerin ilgili bilim kurulları da tüzel kişilikleriyle haberleşme üyesi olarak alınabilirler.

4. Yardımcı üye olabilmek için gerekli koşullar şunlardır:

a) 18 yaşını bitirmiş olmak;

b) Medenî haklarını kullanma yetkisi bulunmak;

c) Kurumun amacını benimsediği ve gerçekleştirme yolunda çaba gösterdiği kanısına varılmış olmak.

Kuruma yardımcı üye olmak isteyenler bir yazı ile Kurum Genel Yazmanlığına baş vururlar. Bu yazıya aşağıdaki belgeler iliştilir:

— Kimlik belgesi örneği;

— Öğrenim durumunu ve çalışma hayatını bildiren yazı;

— Kurumun amacını benimsediğini ve gerçekleştirme yolunda çalıştığını bildiren iki asıl üyenin tanıklık belgesi.

Yürütme Kurulu, isteklinin durumunu inceleyerek ve gerekli kararı verir.

Yardımcı üyeliğe alınanlar, her toplantıda Yönetim Kurulunun bilgisine sunulur.

MADDE 7 – Kurumdan çıkmak istediğini yazı ile bildiren üyenin adı üye kütüğünden silinir. Üst üste iki yıl ödenti vermeyen üyeye, belli bir süre içinde ödentisini vermezse üyelikten çıkmış sayılacağı yazılır. Kuruma verdiği adresinde bulunmayan üyeye bu bildirim Kurumca yayımlanan dergide ilân yolu ile yapılır. Üye bundan sonra da ödentisini vermezse Yönetim Kurulu kararıyla adı üye kütüğünden silinir.

III

KURULLAR, GÖREVLERİ VE YETKİLERİ

MADDE 8 – Türk Dil Kurumunun işlerini yürüten kurullar şunlardır:

- a) Kurultay (Genel Kurul);
- b) Yönetim Kurulu;
- c) Yürütme Kurulu;
- ç) Denetleme Kurulu;
- d) Onur Kurulu.

Kurumun iç denetimi, yukarıdaki kurullarca, Tüzükte belirtilen biçimlerde yapılır.

A. Kurultay (Genel Kurul)

MADDE 9 – Kurultay iki yılda bir, temmuz ayında, Yönetim Kurulunun kararlaştıracığı günde, Ankara'da asıl üyelerle toplanır. Toplantı gününden

en az 15 gün önce Yönetim ve Denetleme Kurulları raporlarıyla gündem asıl üyelere gönderilir. Ayrıca toplantı yeri ile günü, saati ve gündemi en az 10 gün önce iki gazete ile duyurulur.

MADDE 10 – Kurultayın açılması için asıl üyelerin çoğunluğunun bulunması gerekir. İlk gün çoğunluk sağlanamazsa ertesi gün gene o saatte katılan üyelerle toplantı yapılır.

Onur ve haberleşme üleriyle yardımcı üyeler toplantıya dinleyici olarak katılabilirler.

Kurultayı Kurum başkanı açar.

MADDE 11 – Kurultay çalışmalarını yönetmek üzere bir başkan, iki asbaşkan, dört yazman seçilir.

MADDE 12 – Kurultayın göreceği işler şunlardır:

- a) Kurumun geçen dönemdeki çalışmalarını inceleyerek gerekli kararları almak;
- b) Kurum hesaplarını ve Denetleme Kurulu raporunu inceleyip Yönetim Kurulunu aklamak;
- c) Yönetim Kurulunca düzenlenen bütçe tasarısını görüşüp onaylamak;
- ç) Gelecek dönem çalışmaları için gerekli yönergeleri vermek;
- d) Tüzük değişikliklerini ve tüzükle ilgili yorumları yapmak;
- e) Yönetim, denetleme ve onur kurullarını seçmek.

Kurultaylarda, Kurum üyesi olsun olmasın, dil bilginlerinin bilimsel bildirilerine de yer verilebilir. Bildirilerde aranacak nitelikler Yönetim Kurulunca ilgililere önceden duyurulur.

MADDE 13 – Kurultay, gündemindeki konuları incelemek üzere gerekli yarkurulları seçer. Yarkurulların üye sayısı en az 12, en çok 21'dir.

Yürütme Kurulu üyeleri ilgili yarkurulların çalışmalarına katılırlar; önceki dönemin denetimiyle ilgili konularda oy kullanmazlar; gelecek dönemle ilgili kararlarda oy kullanırlar. Yarkurula seçilmemiş üye, görüşmelere katılabilir; ancak oy veremez.

Yarkurullar, üyelerinin çoğunluğu ile toplanır. Her yarkurul kendisine bir başkan, bir sözcü, bir yazman seçer. Yarkurul çalışmalarının sonuçlarını bildiren raporlar genel oturumda görüşülmek üzere Kurultay başkanlığına sunulur.

Raporlar üzerindeki soruları sözcüler, gerekirse yarkurul başkanları cevaplandırır.

Yarkurulların çalışma alanlarına giren konularda, Kurultay başkanlığına verilen önergeler karara bağlanmadan önce ilgili yarkurullardan geçer.

MADDE 14 – Bütçeden para harcamayı gerektiren önergelerle yarkurul kararları Genel Kurulda görüşülmeden önce bütçe yarkurulundan geçer.

MADDE 15 – Kurultayın ve yarkurulların kararları, oturumda bulunanların çoğunluğu ile verilir.

MADDE 16 – Kurultay kararları Yönetim Kurulunca en geç bir yıl içinde yayımlanır.

MADDE 17 – Kurultay, Yönetim Kurulu üyelerinin yarısından çoğunun ya da Kurum üyelerinin beşte birinin yazılı isteğiyle ya da 39. maddeye göre, Yönetim Kurulunca olağanüstü toplantıya çağırılır. Bu toplantı için de 9, 10, 11. maddelere göre işlem yapılır.

B. Yönetim Kurulu

Madde 18– Yönetim Kurulu, Türk Dil Kurumunun her türlü çalışmasını düzenler. Gerekli yönetmenlikleri yapar ve çalışma kollarını kurar.

Bu kurula Kurultayca üyeler arasından gizli oy ile 45 üye seçilir. Bunlardan en çok oy alan 35'i asıl, geriye kalanların 10'u oy sırasıyla yedek üye olurlar.

MADDE 19 – Yönetim Kurulu, seçiminden sonraki hafta içinde en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak gizli oyla başkan, asbaşkan, genel yazman, sayman, kol başkanları seçimini yapar.

Eski Yönetim Kurulunun görevi bu toplantıya değin sürer.

MADDE 20 – Yönetim Kurulu, Başkanın ya da onun adına Genel Yazmanın gündemi bildirerek çağırmasıyla yılda en az üç kez çoğunlukla toplanır. Yönetim Kurulu üyelerinden üçte birinin yazılı isteği olursa, Başkan en geç bir ay içinde Kurulu toplantıya çağırır.

Yönetim Kurulunda, kararlar toplantıya katılanların çoğunluğuyla verilir. Bir üye kendi sorumluluğu ile ilgili konu karara bağlanırken oya katılamaz.

Yönetim Kurulunun iki Kurultay arasındaki çalışma süresine "dönem", yılda en az 3 kez yapılacak çalışma sürelerinin her birine "toplantı", bir günlük çalışma süresine "birleşim", bir birleşimin dinlenmeyle ayrılan parçalarına "oturum" denir.

MADDE 21 – Engel bildirmeden ya da Yönetim Kurulunca uygun görülecek engeli olmadan aralıklı aralıksız 5 oturuma katılmayan Yönetim Kurulu üyesi çekilmiş sayılır. Engeli dolayısıyla arka arkaya 2 toplantıya katılamayan ya da katılmayacak durumda bulunan üyenin ilişkisini kesip yerine yedeklerden sırası geleni çağırma Yönetim Kurulu yetkilidir.

MADDE 22 – Yönetim Kurulu Başkanı, Kurumun da başkanı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi olup Kurum adına imza atar. Yönetim Kurulu ve gerekli görürse Yürütme Kurulu toplantılarına başkanlık eder.

MADDE 23 – Asbaşkan gerektiğinde başkanın yerine iş görür.

MADDE 24 – Genel Yazman, Kurum dışında başka bir görev alamaz. Yürütme Kurulu üyeleri, Kurumda en az yarım gün çalışırlar.

MADDE 25 – Yönetim Kurulu üyelerine aylık ya da benzeri ücret ödenmez. Yönetim Kurulu top-

lantılarına ya da başka toplantılara katılacak olanlardan, toplantıya dışardan gelenlere yolluk (zorunlu gider ve yol parası) ve gündelik ödenir; yerinden katılanlara sadece gündelik ödenir. Bu ödemelerin miktarı Kurultayca kabul edilen bütçe ile saptanır. Genel Yazman, kadro aylığını alır. Sayman ve kol başkanlarına her ay verilecek para bütçeye konulan ödenek göz önünde tutularak Yönetim Kurulunca belirlenir.

Dışarıda görevi olanlara verilecek para tam gün çalışanlara verilenlerin üçte ikisini geçemez.

MADDE 26 – Yönetim Kurulu ve Yürütme Kurulu üyelerine, Kurumdaki görevleri dışında yapacakları çalışmalar ve yazacakları yapıtlar için yönetmeliğine göre yazı parası verilir.

MADDE 27 – Toplantıya dışarıdan gelecek ya da toplantı süresi dışında geçici görevle bir yere gönderilecek Yönetim Kurulu üyelerine bütçe yönetmeliğine göre yolluk ve gündelik ödenir.

C. Yürütme Kurulu

MADDE 28 – Yürütme Kurulu, Genel Yazman, Sayman ve Kol Başkanlarından kurulur. Bu kurul, 30. madde gereğince Yönetim Kurulu adına Kurumun bilim ve yönetim işlerini yürütür.

MADDE 29 – Yürütme Kurulu, üyelerinin yarısından çoğu ile toplanır ve kararlarını çoğunlukla verir.

MADDE 30 – Yürütme Kurulunun başlıca görevleri şunlardır:

a) Yönetim Kurulu toplantısının gündemini düzenlemek;

b) Yönetim Kurulu kararlarını uygulamak;

c) İki toplantı arasındaki bilim ve yönetim işleriyle ilgili raporları hazırlayıp Yönetim Kuruluna sunmak;

ç) Kurumun bütçe ve kadro tasarılarını hazırlamak;

d) Kurumun gelirlerini toplamak, bütçeye ve Yönetim Kurulu kararlarına göre gerekli harcamaları yapmak, denetleme raporları üzerindeki düşüncelerini Yönetim Kuruluna yazı ile bildirmek;

e) Yönetim Kurulunun yönetmelikle vereceği yetkiye göre açık kadrolara görevli atamak, bunların aylıklarını yükseltme işlemlerini yapmak, yetkisi dışında kalan açık kadrolara görevli seçip geçici olarak işe başlatmak, bunların atanmalarını ve hak ettikçe aylıklarının arttırılmasını Yönetim Kuruluna önermek;

f) Yönetim Kurulunun iki toplantısı arasında açılan Yürütme Kurulu üyeliğine kendi üyelerinden birini vekil olarak seçmek;

g) Gerekirse görevliler için soruşturma yapmak, (e) fıkrası gereğince atamaya yetkili bulunduğu görevlilere doğrudan doğruya çıkarma cezası vermek, Yönetim Kurulu kararıyla atananlara gerek-

tiğinde işten el çektirmek ve çıkarılması için Yönetim Kuruluna öneride bulunmak;

ğ) Yönetim Kurulundan alacağı yetkiye göre gündelikle ya da götürü olarak adam çalıştırmak.

MADDE 31 – Genel Yazman, Yürütme Kurulunun başkanıdır. Kurumun bütün işlerinin tüzük, yönetmelik ve kararlara göre yürütülmesini sağlar. Alacağı yetkiye göre Kurum başkanı adına iş görür ve Kurum işleri üzerine başkana bilgi verir.

Genel Yazmanın yokluğunda kendisinin yetki vereceği Yürütme Kurulu üyesi genel yazmanlık görevini yapar.

MADDE 32 – Sayman, Kurumun hesap, para ve malları ile ilgili bütün işlerini düzenlemek ve yürütmekle görevlidir.

MADDE 33 – Kol başkanları, Yönetim Kurulunca konulan ilkelere göre çalışırlar ve kollarının çalışmalarını düzenleyip yürütürler.

MADDE 34 – Yürütme Kurulu üyelerinden biri işinden ayrılırsa Yönetim Kurulu bir yenisini seçer.

Ç. Denetleme Kurulu

MADDE 35 – Denetleme Kurulu, Kurumun bütün hesaplarını, para ve mallarla ilgili işlemlerini denetler.

MADDE 36 – Denetleme Kuruluna Kurumun asıl üyesi olan 6 kişi seçilir. Bunlardan oy sırasıyla 3'ü asıl, 3'ü yedek üyedir.

Denetleme Kurulu üyeleri, aralarından birini başkan seçerler.

MADDE 37 – Denetleme Kurulu en az dört ayda bir çoğunlukla toplanarak denetlemesini yapar ve raporunu Yönetim Kurulunun ilk toplantısında görüşülmek üzere, Genel Yazmanlığa verir.

Denetleme Kurulunun her üyesi kendi başına da denetleme yapabilir; ancak rapor kurulca düzenlenir.

MADDE 38 – Denetleme Kurulu çalıştığı dönem için bir rapor düzenler ve Kurultaya sunulmak üzere toplantıdan bir ay önce Kurum Başkanlığına verir.

MADDE 39 – Denetleme Kurulu, gerekçesini bildirerek Kurultayın olağanüstü toplantıya çağırılmasını Yönetim Kuruluna önerebilir.

Yönetim Kurulu bu öneriyi bir ay içinde karara bağlar; öneriyi kabul etmezse önerenin görüşüldüğü tarihten sonraki bir ay içinde Onur, Yönetim ve Denetleme Kurulları birlikte toplanıp çoğunlukla son kararı verirler.

MADDE 40 – Denetçiler için bütçeye konulan yıllık ödeneğin üçte biri bu kurulun toplantılarına katılan üyelerine dört ayda bir ödenir.

Olağanüstü toplantılar için ayrıca ödenek verilmez.

Ankara dışından gelenlere bir yılda üç kez geçmemek üzere yolluk ve gündelik de verilir.

D. Onur Kurulu

MADDE 41 – Onur Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) 39. madde gereğince yapılacak toplantıya katılmak;

b) Üyelerin Tüzükle ve Kurumun amacı ile bağdaşmayan ya da bunlara aykırı olan durum ve davranışları üzerine gerekli kararları vermek.

MADDE 42 – Onur Kuruluna Kurumun asıl üyesi olan 8 kişi seçilir. Bunlardan oy sırasıyla 5'i asıl, 3'ü yedek üyedir.

Onur Kurulu üyeleri, aralarından bir başkan, bir yazman seçerler.

MADDE 43 – Onur Kurulu üyeleri çoğunlukla toplanır, kararlarını en az 3 oyla verirler.

MADDE 44 – Onur Kurulu, Yönetim Kurulundan gönderilen işlere baktığı gibi 41. maddenin (b) fıkrasında belirtilen işlerden gerekli bulduklarına doğrudan doğruya da bakabilir.

Yönetim Kurulundan Onur Kuruluna gönderilecek işlerin hazırlık soruşturması Yürütme Kurulunca yapılır. Onur Kurulu doğrudan doğruya ele alacağı işler için gerekli hazırlıkları kendi üyelerine ya da Yürütme Kuruluna yaptırabilir.

Yönetim Kurulunca gönderilen işlerin en çok 3 ay içinde sonuçlandırılması gerekir.

MADDE 45 – Onur Kurulunun vereceği cezalar şunlardır:

- a) Uyarma;
- b) Kınama;
- c) Üyelikten geçici çıkarma;
- ç) Üyelikten çıkarma.

Hangi davranışlara uyarma ya da kınama cezası verileceğini Kurul kendisi kararlaştırır.

Kınama cezası verildiği halde davranışında direnen üye için üyelikten geçici çıkarma cezası verilir.

Atatürk'e, Atatürk ilkelerine ve Kurumun amacına aykırı davranışlarda bulunan, Kurumun varlığını sarsabilecek ya da onurunu kırabilecek işler yapan, ağır cezalı ya da yüz kızartıcı bir suçtan mahkemece cezalandırılan, üyelikten geçici çıkarma cezası verildiği halde davranışında direnen üye için, üyelikten çıkarma cezası verilir.

Onur Kurulunun vereceği kararlar kesindir. Ancak çıkarma cezası verilenler ilk toplanacak Kurultaya baş vurabilirler. Kurultay, Onur Kurulunun kararını bozarsa ilgilinin adı yeniden üye kütüğüne geçirilir.

MADDE 46 – Toplantıya dışardan gelecek Onur Kurulu üyelerine bütçe yönetmeliğine göre yolluk ve gündelik verilir.

IV HESAP İŞLERİ

MADDE 47 – Kurumun bütçe hesapları, para ve mallarıyla ilgili işlemleri bütçeye ve yönetmeliklere göre alınan kararlarla yürütülür.

MADDE 48 – Kurum bütçesi bir yıllık gelir ve giderleri göstermek üzere düzenlenir ve iki kurultay arasında her yıl uygulanır.

MADDE 49 – Bütçenin bölümleri arasındaki aktarmalar Yönetim Kurulunca, dilimleri arasındaki aktarmalar Yürütme Kurulunca yapılır.

MADDE 50 – Kurum gelirlerinde eksiliş olursa, Yönetim Kurulu gider bölümlerindeki ödenekleri değiştirerek bütçeyi denkleştirmeye yetkilidir. Yıllık bütçeden yapılan artırımlar, Yönetim Kurulu kararıyla, özel fonlara eklenebileceği gibi gelecek yıl bütçesine gelir de yazılabilir.

MADDE 51 – Bütçeye konan ödeneklerin harcanılması Yürütme Kurulu kararına bağlıdır. Yönetim Kurulundan karar alınmasını gerektiren giderler hesap yönetmeliğinde belirtilir.

MADDE 52 – Yönetim, Denetleme ve Onur Kurulu üyelerine tüzüğe göre verilecek yolluklarla gündelikler için uygulanacak yöntem, bütçe yönetmeliğinde belirtilir.

MADDE 53 – Kurultaya dışardan gelen asil üyelere Yönetim Kurulu üyelerine verilen geçme-

mek ve bütçe sınırlarını aşmamak üzere en çok beş gündelik verilebilir. Ayrıca yol parası verilmez.

MADDE 54 – Yürütme Kurulu kararıyla alınıp Yönetim Kurulunun onayına bağlı olarak işe başlatılanların görevleri onaylanmasa bile, çalıştıkları süre için emekleri karşılır.

30. maddenin (g) fıkrasına göre işten el çektilenlere Yönetim Kurulunca bir karar verinceye değin, yarım aylık ödenir. Yönetim Kurulu görevli için çıkarma kararı verirse, ödenen yarım aylıklar geri alınmaz; göreve devam kararı verirse, kalan yarım aylıklar da ödenir.

MADDE 55 – Para işleri için Kurum adına Yürütme Kurulundan kimlere yetki verileceğini Yönetim Kurulu kararlaştırır.

MADDE 56 – Kurumun başlıca gelir kaynakları şunlardır:

- a) Atatürk vasiyeti;
- b) Devlet yardımı;
- c) Üye ödentileri;
- ç) Bağış ve yardımlar;
- d) Kurum mal varlığı (mamelek)ndan elde edilen gelirler;
- e) Türlü gelirler.

Koşula bağlı olmayan, bağışların kabulü Yürütme Kurulunun, koşula bağlı olan bağışların kabulü Yönetim Kurulunun kararına bağlıdır.

V

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

MADDE 57 – Kurum görevlilerinin işe alınmaları, aylıklarının yükseltilmesi, devam ve düzenlik işleri ve tüzükte yazılı bulunmayan başka hak ve ödevleri ile ilgili konular yönetmelikle belirtilir.

MADDE 58 – Kurumda şu defterler tutulur:

- a) Üye kütüğü;
- b) Kurullar karar defterleri;
- c) Gelen ve giden yazılar defterleri;
- ç) Demirbaş eşya ve ambar defterleri;
- d) Gelir ve gider defterleri;
- e) Bütçe, bilânço ve kesin hesap defteri;
- f) Tüzüğün ve yönetmeliklerin gerektirdiği başka defterler.

MADDE 59 – Dil Devrimi ile ilgili önemli günlerde ve Türk Diline büyük emek veren kişilerin doğum ve ölüm yıldönümlerinde törenler düzenlenir.

VI

TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ VE KURUMUN DAĞITILMASI

MADDE 60 – Tüzüğün amaç maddesi değiştirilemez; başka maddeler, Kurultayın açılış günü

yoklamada bulunan asıl üye sayısının üçte iki çoğunluğuyla değiştirilebilir.

MADDE 61 – Kurumun dağıtılması kararı, Kurumun üye kütüğünde adı yazılı asıl üye sayısının üçte iki çoğunluğuyla verilir.

MADDE 62 – Kurum dağıtılır ya da dağılırsa, varlıkları Türk Tarih Kurumuna, bu Kurum yok ise Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümüne harcanmak üzere Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesine verilir.

MADDE 63 – Bu tüzük onay tarihinde yürürlüğe girer.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No - 058 - 166/1

T. D. K.
A. I. 16.

VII. TÜRK DİL KURULTAYINCA
KABUL EDİLEN

TÜRK DİL KURUMU TÜZÜĞÜ

TÜRK DİL KURUMU
KÜTÜPHANESİ ARŞİVİ
no 059-166/2

TÜRK TARİH KURUMU BASIMEVİ—ANKARA

1 9 5 6

T. D. K.

A. I. 16.

VII. TÜRK DİL KURULTAYINCA
KABUL EDİLEN

TÜRK DİL KURUMU TÜZÜĞÜ

TÜRK TARİH KURUMU BASIMEVİ—ANKARA

1 9 5 6

VII. TÜRK DİL KURULTAYINCA KABUL EDİLEN TÜRK DİL KURUMU TÜZÜĞÜ

I

TÜRK DİL KURUMU VE AMACI

- Madde : 1- 12 Temmuz 1932 de kurulan Türk Dil Kurumu kamu yararına çalışan bir dernektir.
- Madde : 2- Türk Dil Kurumu'nun kurucusu ATATÜRK'tür. Kuruluş için dilekçe ile hükûmete baş vuranlar şunlardır:
Çanakkale Mebusu Samih Rifat (reis sıfatiyle), Afyon Karahisar Mebusu Ruşen Eşref (umumî kâtip sıfatiyle), Zonguldak Mebusu Celâl Sahir (âza ve veznedar sıfatiyle), Manisa Mebusu Yakup Kadri (âza sıfatiyle).
- Madde : 3- Türk Dil Kurumu'nun merkezi Ankara'dır. Kurum şubeler açabilir.
- Madde : 4- Türk Dil Kurumu'nun amacı: Dilimizin özleşmesini ve bütün bilim, teknik ve sanat kavramlarını karşılıyacak yolda gelişmesini devrimci bir anlayışla ve bilim metodlarına uygun olarak sağlamağa çalışmaktır.

II

Ü Y E L E R

Madde : 5- Türk Dil Kurumu'nun dört türlü üyesi vardır.:

- a) Yirmi iki yaşını bitirmiş olan, medenî haklarını kullanma yetkisine sahip bulunan, Kurum'un amacını benimsiyerek Türk diliyle uğraşan veya onunla yakından ilgilenen her Türk, Kurum'a asıl üye olabilir. Asıl üye olmak isteyenler, kimliklerini ve Kurum'un amacını benimsediklerini bildirir bir yazı ve iki yıllık iki asıl üyenin yazılı tavsiyeleriyle Kurum Genel Yazmanlığına baş vururlar. Yürütme Kurulu'nun teklifiyle durumları Yönetim Kurulunda görüşülüp karara bağlanır. Bu üyeler Kurum'a yılda en az beş lira ödenti verirler.
- b) Yurt içinde veya dışında çalışma ve eserleriyle Türk diline hizmet edenlere veya Türk Dil Kurumu'na malca büyük ölçüde yardım edenlere Yönetim Kurulu tarafından "şeref üyeliği" verilir.
- c) Türk Dil Kurumu'na türlü yollarda yardım edenlere ve ilgi gös-

terenlere Yönetim Kurulu kararıyla "yardımcı üyelik" verilir.

- d) Yabancı memleketlerin dil bilgilerinden uygun görülenlere Yönetim Kurulu kararıyla "muhabir üyelik" verilebilir. Yabancı memleketlerin ilgili bilim kurumları da tüzel kişilikleriyle aynı yolda "muhabir üye" olarak alınabilirler.

Madde : 6- Kurum'dan çıkmak istediklerini yazı ile bildirenlerin üyeliği gider. Tüzüğe ve amaca aykırı harekette bulunanlar, Kurum'a üç yıl müddetle ödenti vermeyenler, Kurum'un onurunu kıranlar, Haysiyet Kurulu'nun kararıyla üyelikten çıkarılırlar

III

KURULLAR, GÖREVLERİ VE YETKİLERİ

Madde : 7- Türk Dil Kurumu'nun işleri ve çalışmaları şu kurullarca yürütülür:

- a) Genel Kurul "Kurultay",
- b) Yönetim Kurulu,
- c) Denetleme Kurulu,
- d) Haysiyet Kurulu.

A. Kurultay

Madde : 8- Türk Dil Kurumu'nun Genel Kurulu olan Kurultay üç yılda bir temmuz ayı içinde Yönetim Kurulu'nun ka-

rarlaştırdığı günde Ankara'da toplanır. Yönetim Kurulu en az bir ay önce gündemi de bildirmek suretiyle asıl üyeleri Kurultay'a çağırır; Kurultay'ın toplantı gününü ve gündemini ayrıca ilân eder.

Kurultay'ın toplantı yeri Yönetim Kurulu kararıyla değiştirilebilir.

Madde : 9- Kurultay'da görüşmelere katılmak ve oy vermek hakkı asıl üyelerindir.

Şeref üyeleriyle yardımcı ve muhabir üyeler ve Yönetim Kurulunca çağrılmaları uygun görülecek kişiler görüşmelere katılabilirler.

Madde : 10- Kurultay asıl üyelerin çoğunluğuyla toplanır. Kararlaştırılıp ilân edilmiş olan günde, çoğunluk elde edilemezse, ertesi gün bulunanlarla toplantı yapılır.

Kurultay Kurum Başkanı tarafından açılır.

Madde : 11- Kurultay kendine bir başkan, iki ikinci başkan, dört yazman seçer. Bunlar Kurultay'ın Başkanlık Kuruludur.

Madde : 12- Kurultay :

a) Dil konusunda, Kurultay'dan en az iki ay önce Yönetim Kurulu'na verilen tebliğ ve teklifler üzerinde konuşma ve tartışmalar yapar; bu konuda çözülmesini gerekli bulduğu meseleleri ortaya koyup Yö-

netim Kurulundan bunların incelenmesini ister.

b) Yönetim Kurulu'nun çalışma ve hesap raporlarını inceleyip karara bağlar, Kurum'un bütçesini kabul eder.

c) Gerektiği takdirde Tüzük değişiklikleri ve yorumları hakkında kararlar verir.

d) Bu tüzükte kabul edilen kurulların üyelerini seçer.

Bu maddenin a, b, c bentlerinde yazılı işler Kurultay'ın ilgili komisyonlarından geçtikten sonra Genel Kurul'a gelir.

Madde : 13- Kurultay, çalışmaları için gerekli komisyonları seçer. Komisyon çalışmalarının sonuçlarıyla teklifleri Kurultay'a sunulur.

Madde : 14- Kurultay kararları oturumda bulunan asıl üyelerin çoğunluğuyla verilir.

Madde : 15- Kurultay, Yönetim Kurulu'nun üçte iki çoğunluk kararıyla veya Kurum üyelerinden beşte birinin yazılı isteğiyle olağanüstü toplantıya çağrılabilir. Bu toplantının gündemi en az on beş gün önce ilân edilir.

B. Yönetim Kurulu

Madde : 16- Yönetim Kurulu, Türk Dil Kurumu'nun her türlü çalışmalarını düzenleyen ve bunlardan sorumlu olan Kuruldur. Bu Kurul'a Kurultay'ca dil devrimini benimseyip bu yolda çalışmayı üzerine alan dil uzmanları, öğretim mensupları, yazarlar ve fikir adamları arasından gizli oy ile 45 üye seçilir. Bunlardan en çok oy alan 35 i asıl, geriye kalanların 10 u oy sırasıyla yedek üye olurlar.

Madde : 17- Yönetim Kurulu, en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak:

- a) Bir başkan,
- b) Bir ikinci başkan,
- c) Bir genel yazman,
- d) Bir sayman,
- e) Gerekli sayıda çalışma kolu başkanları seçer.

Madde : 18- Yönetim Kurulu, Türk Dil Kurumu'nun amacını gerçekleştirmek üzere bilim ve yönetim çalışmalarını düzenler, gereken kararları verir. Şubeler açabilir.

Madde : 19- Yönetim Kurulu yılda en az üç defa çoğunlukla toplanır.

Madde : 20- Kurulca kabule değer bir özrü olmadan birbiri ardınca üç toplantı dö-

neminde bulunmayan Yönetim Kurulu üyesi çekilmiş sayılır.

Madde : 21- Yönetim Kurulu, Başkan tarafından gündemi bildirilerek toplantıya çağırılır.

Denetleme Kurulu'nun veya kendi üyelerininüçte birinin yazı ile göstereceği lüzum üzerine de toplanır.

Madde : 22- Yönetim Kurulu'ndan ayrılmalar olursa yerlerini aldıkları oy sırasıyla yedekler alır. Eşit sayıda oy almış yedeklerden biri ad çekme yoluyla Yönetim Kurulunca ayrılır.

Madde : 23- Yönetim Kurulu Başkanı aynı zamanda Kurum'un da başkanı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi olup Yönetim Kurulu ve gerekli gördüğü takdirde Yürütme Kurulu toplantılarına başkanlık eder. Yönetim Kurulu'nun kararlarını yerine getirir ve Kurum adına imzalar.

Madde : 24- İkinci başkan, başkanın iş başında bulunmadığı zamanlarda onun yerine işleri yürütür. Başkanın bu vazifeden kesin olarak ayrılışı takdirinde, Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısında yeni bir başkan seçilir.

Madde : 25- Yönetim Kurulu üyeleri bu görevlerini fahrî olarak yaparlar. Kendilerine ayrıca Genel Yazmanlık, Saymanlık veya

Kolbaşkanlığı görevi verilmiş bulunanlara bütçeye konulmuş olan ödenek üzerinden aylık tazminat verilir. Bunlara verilecek tazminat miktarı resmî veya özel kurumlarda görevli olup olmadıklarına ve Kurum'a ayıracakları zamana göre değişir.

Yönetim Kurulu üyelerinden bilimsel eserler meydana getirenler bu eserleri için telif hakkı alabilirler.

Madde : 26- Yönetim Kurulu toplantılarına dışardan gelecek üyelere bütçeye konan ödenek ve esas üzerinden yolluk ve gündelik verilir.

Her hangi bir sebeple bir çalışma yerine çağırılacak veya gönderilecek kimselere Yürütme Kurulu'nca takdir edilecek miktar üzerinden yolluk ve gündelik verilir.

Yürütme Kurulu

Madde : 27- Kurum'un her türlü bilim ve yönetim işlerini devamlı olarak yürütmek üzere Genel Yazman, Sayman ve çalışma kolları başkanları Kurum'un Yürütme Kurulu'nu teşkil ederler.

Bu kurul, Yönetim Kurulu'ndan aldığı yol gösterme ve yetkilere göre onun adına iş görür. Yönetim Ku-

runun toplantıları arasında, onun onamına sunulmak üzere, gerekirse ve kadrosu varsa, memur tâyin eder; bilimle ilgili olmıyan işler üzerinde kararlar verir; bütçe ve kadro tasarılarını hazırlar; Yönetim Kurulu'nun her toplantısında iki toplantı arasında gördüğü işler hakkında bu kurula rapor verir.

Madde : 28- Genel Yazman, Yürütme Kurulu'nun başkanıdır. Yönetim Kurulu'nca çizilen program, verilen karar ve yol göstermelere göre Kurum'un işlerini yürütmekle görevlidir.

Genel Yazman'ın iş başında bulunmaması halinde, onun yetki vereceği üye, Yürütme Kurulu'na başkanlık eder.

Madde : 29- Sayman, Kurum'un gelirinin toplanması, giderlerinin ödenmesi, hesap ve demirbaş defterlerinin tutulması, Yürütme Kurulunca verilen harcama kararlarının yerine getirilmesiyle görevlidir.

Madde : 30- Çalışma kolları Başkanları, Yönetim Kurulu'nca konulan esaslara göre Bilim kollarının çalışmalarını düzenleyip yürütmekle görevlidirler.

Madde : 31- Yürütme Kurulu üyelerinden biri işinden ayrılırsa Yönetim Kurulu bir yenisini seçer.

Madde : 32- Yürütme Kurulu, üyelerinin yarısından fazlasıyla toplanır ve kararlarını çoğunlukla verir. Oylarda eşitlik olursa toplantı başkanının bulunduğu taraf çoğunluk kazanmış sayılır.

C. Denetleme Kurulu

Madde : 33- İki Kurultay arasında geçen yılların hesap işlerini denetlemek üzere Kurultayca üyelerinin üçü asıl, üçü yedek üye olarak bir Denetleme Kurulu seçilir.

Asıl üyelere birinin ayrılması halinde yerine yedeklerden en çok oy alan geçer.

Madde : 34- Denetleme Kurulu, içlerinden birini başkan seçer. Başkanın çağırması ile yılda en az dört defa çoğunlukla toplanarak denetlemesini yapar. Ayrıca her birisi istediği zaman bütün hesapları inceler. Neticeyi Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısında görüşülmek üzere Yürütme Kurulu'na bir raporla bildirir.

İkinci denetlemesinde hataların düzeltilmemiş olduğunu görürse Kurultay'ın olağanüstü toplantıya çağırılmasını Yönetim Kurulu'na teklif eder.

Denetçiler ayrıca Kurultay'a sunulmak üzere birlikte veya ayrı ayrı olarak son durumu gösteren raporu hazırlarlar.

Görevlerini tam yapan denetçilere yıllık bir tazminat verilir.

Madde : 35- İki Kurultay arasındaki bütün hesaplar Kurultay'ın onamasına sunulur.

D. Haysiyet Kurulu

Madde : 36- Haysiyet Kurulu için, Kurultay'ca 8 üye seçilir, bunlardan en çok oy kazanan beşi asıl, geri kalan üçü yedek olur.

Haysiyet Kurulu üyeleri içlerinden birini başkan, birini de yazman seçer ve gerektiği zaman çoğunlukla toplanarak 6 ncı maddenin 2 nci fıkrası gereğince Yönetim Kurulu tarafından kendine verilen işleri görüşüp karara bağlar.

Üyelikten çıkarma kararları ancak Kurultay'ca kabul edildikten sonra kesinleşir.

Haysiyet Kurulu ayrıca Denetleme Kurulu'nun teklif edeceği veya kendi lüzum göreceği maddeleri de karara bağlar.

IV

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde : 37- Yönetim kurulu kararıyle şubeler açılabilir. Bunların yönetimi, yetkileri ve Kurultay'da nasıl temsil edileceği Kurultay'ın onayına sunulmak üzere Yönetim Kurulu'nca hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Madde : 38- Kurum'un iç örgütleri ve görevleri bir yönetmelikle belirtilir.

Madde : 39- Kurum'da şu defterler tutulur:

- a) Kurum üyelerinin adlarını, soyadlarını, işlerini ve adreslerini gösterir kütük;
- b) Kurulların karar defterleri;
- c) Gelen giden yazılar defteri;
- d) Demirbaş eşya defteri;
- e) Gelir gider hesap defteri;
- f) Bilânço ve kesin hesap defteri;

V

PARA İŞLERİ

Madde : 40- Kurum'un başlıca gelir kaynakları şunlardır:

- a) Atatürk vasiyeti,

- b) Devlet yardımı,
- c) Üye ödentileri,
- d) Yayın satış gelirleri,
- e) Yardımlar, bağışlar ve türlü gelirler.

Madde : 41- Kurum işleri için, bütçeye uygun olarak, para harcanması ve ödenmesi Yürütme Kurulu kararına bağlıdır.

Madde : 42- Para işleri Yönetim Kurulu'nca yetki verilecek müşterek iki imza ile yürütülür.

VI

TÜZÜKTE DEĞİŞİKLİK VE KURUM'UN FESHI

Madde : 43- Kurum'un tüzüğünde değişiklik ancak Kurultay kararıyle yapılır. Amaç maddesinin veya bu maddenin bir fıkrasının değiştirilmesi veya Kurum'un feshine karar verilmesi tam üye sayısının üçte ikisinin kabulüne bağlıdır. Tüzüğün başka maddelerinde değişiklik için toplantıya katılanların üçte ikisinin çoğunluk kararı şarttır.

Madde : 44- Kurum'un feshedilmesi veya infisah etmesi halinde, Kurum'un kuruluşundan tasfiyesine kadar elde ettiği gelirler içinde Atatürk vasiyetinden gelen miktar hesaplanır ve nispetçe ona

isabet edeni Atatürk'ün Türk Dil ve Türk Tarih Kurumları'nı kurmaktaki iradesinin gerçekleşmesini devam ettirmek şartıyla vasiyeti idare edenlere geri verilir. Kalanı üzerinde umumî hükümler uygulanır.

Madde : 45- 26 Eylül (birinci Türk Dil Kurultayı, 1932), 12 Temmuz (Türk Dil Kurumu'nun kuruluşu, 1932) ve 9 Ağustos (yeni Türk Alfabesinin kabulü, 1928) günlerinin yıldönümlerini anma ve memlekette bu vesilelerle dil devrimi üzerinde ilgiyi uyanık tutma hususları Yönetim Kurulu'nca kararlaştırılır.

Ayrıca Türk diline hizmet eden büyükler ve bilginler, bayram törenlerinde anılır.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 029-166/2

T. D. K.
A. I. 16.

VII. TÜRK DİL KURULTAYINCA
KABUL EDİLEN

TÜRK DİL KURUMU TÜZÜĞÜ

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-166/3

TÜRK TARİH KURUMU BASİMEVİ—ANKARA

1 9 5 6

T. D. K.

A. I. 16.

VII. TÜRK DİL KURULTAYINCA
KABUL EDİLEN

TÜRK DİL KURUMU TÜZÜĞÜ

TÜRK TARİH KURUMU BASİMEVİ—ANKARA

1 9 5 6

VII. TÜRK DİL KURULTAYINCA KABUL EDİLEN TÜRK DİL KURUMU TÜZÜĞÜ

I

TÜRK DİL KURUMU VE AMACI

- Madde : 1- 12 Temmuz 1932 de kurulan Türk Dil Kurumu kamu yararına çalışan bir dernektir.
- Madde : 2- Türk Dil Kurumu'nun kurucusu ATATÜRK'tür. Kuruluş için dilekçe ile hükûmete baş vuranlar şunlardır:
Çanakkale Mebusu Samih Rifat (reis sıfatiyle), Afyon Karahisar Mebusu Ruşen Eşref (umumî kâtip sıfatiyle), Zonguldak Mebusu Celâl Sahir (âza ve veznedar sıfatiyle), Manisa Mebusu Yakup Kadri (âza sıfatiyle).
- Madde : 3- Türk Dil Kurumu'nun merkezi Ankara'dır. Kurum şubeler açabilir.
- Madde : 4- Türk Dil Kurumu'nun amacı: Dili-
mizin özleşmesini ve bütün bilim,
teknik ve sanat kavramlarını karşı-
lacak yolda gelişmesini devrimci bir
anlayışla ve bilim metodlarına uygun
olarak sağlamağa çalışmaktır.

II

Ü Y E L E R

Madde : 5- Türk Dil Kurumu'nun dört türlü üyesi vardır.:

- a) Yirmi iki yaşını bitirmiş olan, medenî haklarını kullanma yetkisine sahip bulunan, Kurum'un amacını benimsiyerek Türk diliyle uğraşan veya onunla yakından ilgilenen her Türk, Kurum'a asıl üye olabilir. Asıl üye olmak isteyenler, kimliklerini ve Kurum'un amacını benimsediklerini bildirir bir yazı ve iki yıllık iki asıl üyenin yazılı tavsiyeleriyle Kurum Genel Yazmanlığına baş vururlar. Yürütme Kurulu'nun teklifiyle durumları Yönetim Kurulunda görüşülüp karara bağlanır. Bu üyeler Kurum'a yılda en az beş lira ödenti verirler.
- b) Yurt içinde veya dışında çalışma ve eserleriyle Türk diline hizmet edenlere veya Türk Dil Kurumu'na malca büyük ölçüde yardım edenlere Yönetim Kurulu tarafından "şeref üyeliği" verilir.
- c) Türk Dil Kurumu'na türlü yollarda yardım edenlere ve ilgi gös-

terenlere Yönetim Kurulu kararıyla "yardımcı üyelik" verilir.

- d) Yabancı memleketlerin dil bilgilerinden uygun görülenlere Yönetim Kurulu kararıyla "muhabir üyelik" verilebilir. Yabancı memleketlerin ilgili bilim kurumları da tüzel kişilikleriyle aynı yolda "muhabir üye" olarak alınabilirler.

Madde : 6- Kurum'dan çıkmak istediklerini yazı ile bildirenlerin üyeliği gider. Tüzüğe ve amaca aykırı harekette bulunanlar, Kurum'a üç yıl müddetle ödenti vermiyenler, Kurum'un onurunu kıranlar, Haysiyet Kurulu'nun kararıyla üyelikten çıkarılırlar

III

KURULLAR, GÖREVLERİ VE YETKİLERİ

Madde : 7- Türk Dil Kurumu'nun işleri ve çalışmaları şu kurullarca yürütülür:

- a) Genel Kurul "Kurultay",
- b) Yönetim Kurulu,
- c) Denetleme Kurulu,
- d) Haysiyet Kurulu.

A. Kurultay

Madde : 8- Türk Dil Kurumu'nun Genel Kurulu olan Kurultay üç yılda bir temmuz ayı içinde Yönetim Kurulu'nun ka-

rarlaştırdığı günde Ankara'da toplanır. Yönetim Kurulu en az bir ay önce gündemi de bildirmek suretiyle asıl üyeleri Kurultay'a çağırır; Kurultay'ın toplantı gününü ve gündemini ayrıca ilân eder.

Kurultay'ın toplantı yeri Yönetim Kurulu kararıyla değiştirilebilir.

Madde : 9- Kurultay'da görüşmelere katılmak ve oy vermek hakkı asıl üyelerindir.

Şeref üyeleriyle yardımcı ve muhabir üyeler ve Yönetim Kurulunca çağrılmaları uygun görülecek kişiler görüşmelere katılabilirler.

Madde : 10- Kurultay asıl üyelerin çoğunluğuyla toplanır. Kararlaştırılıp ilân edilmiş olan günde, çoğunluk elde edilemezse, ertesi gün bulunanlarla toplantı yapılır.

Kurultay Kurum Başkanı tarafından açılır.

Madde : 11- Kurultay kendine bir başkan, iki ikinci başkan, dört yazman seçer. Bunlar Kurultay'ın Başkanlık Kuruludur.

Madde : 12- Kurultay :

a) Dil konusunda, Kurultay'dan en az iki ay önce Yönetim Kurulu'na verilen tebliğ ve teklifler üzerinde konuşma ve tartışmalar yapar; bu konuda çözülmesini gerekli bulduğu meseleleri ortaya koyup Yö-

netim Kurulundan bunların incelenmesini ister.

b) Yönetim Kurulu'nun çalışma ve hesap raporlarını inceleyip karara bağlar, Kurum'un bütçesini kabul eder.

c) Gerektiği takdirde Tüzük değişiklikleri ve yorumları hakkında kararlar verir.

d) Bu tüzükte kabul edilen kurulların üyelerini seçer.

Bu maddenin a, b, c bentlerinde yazılı işler Kurultay'ın ilgili komisyonlarından geçtikten sonra Genel Kurul'a gelir.

Madde : 13- Kurultay, çalışmaları için gerekli komisyonları seçer. Komisyon çalışmalarının sonuçlarıyla teklifleri Kurultay'a sunulur.

Madde : 14- Kurultay kararları oturumda bulunan asıl üyelerin çoğunluğuyla verilir.

Madde : 15- Kurultay, Yönetim Kurulu'nun üçte iki çoğunluk kararıyla veya Kurum üyelerinden beşte birinin yazılı isteğiyle olağanüstü toplantıya çağrılabilir. Bu toplantının gündemi en az on beş gün önce ilân edilir.

B. Yönetim Kurulu

Madde : 16- Yönetim Kurulu, Türk Dil Kurumu'nun her türlü çalışmalarını düzenleyen ve bunlardan sorumlu olan Kuruldur. Bu Kurul'a Kurultay'ca dil devrimini benimseyip bu yolda çalışmayı üzerine alan dil uzmanları, öğretim mensupları, yazarlar ve fikir adamları arasından gizli oy ile 45 üye seçilir. Bunlardan en çok oy alan 35 i asıl, geriye kalanların 10 u oy sırasıyla yedek üye olurlar.

Madde : 17- Yönetim Kurulu, en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak:

- a) Bir başkan,
- b) Bir ikinci başkan,
- c) Bir genel yazman,
- d) Bir sayman,
- e) Gerekli sayıda çalışma kolu başkanları seçer.

Madde : 18- Yönetim Kurulu, Türk Dil Kurumu'nun amacını gerçekleştirmek üzere bilim ve yönetim çalışmalarını düzenler, gereken kararları verir. Şubeler açabilir.

Madde : 19- Yönetim Kurulu yılda en az üç defa çoğunlukla toplanır.

Madde : 20- Kurulca kabule değer bir özrü olmadan birbiri ardınca üç toplantı dö-

neminde bulunmayan Yönetim Kurulu üyesi çekilmiş sayılır.

Madde : 21- Yönetim Kurulu, Başkan tarafından gündemi bildirilerek toplantıya çağırılır.

Denetleme Kurulu'nun veya kendi üyelerininüçte birinin yazı ile göstereceği lüzum üzerine de toplanır.

Madde : 22- Yönetim Kurulu'ndan ayrılmalar olursa yerlerini aldıkları oy sırasıyla yedekler alır. Eşit sayıda oy almış yedeklerden biri ad çekme yoluyla Yönetim Kurulunca ayrılır.

Madde : 23- Yönetim Kurulu Başkanı aynı zamanda Kurum'un da başkanı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi olup Yönetim Kurulu ve gerekli gördüğü takdirde Yürütme Kurulu toplantılarına başkanlık eder. Yönetim Kurulu'nun kararlarını yerine getirir ve Kurum adına imzalar.

Madde : 24- İkinci başkan, başkanın iş başında bulunmadığı zamanlarda onun yerine işleri yürütür. Başkanın bu vazifeden kesin olarak ayrılışı takdirinde, Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısında yeni bir başkan seçilir.

Madde : 25- Yönetim Kurulu üyeleri bu görevlerini fahrî olarak yaparlar. Kendilerine ayrıca Genel Yazmanlık, Saymanlık veya

Kolbaşkanlığı görevi verilmiş bulunanlara bütçeye konulmuş olan ödenek üzerinden aylık tazminat verilir. Bunlara verilecek tazminat miktarı resmî veya özel kurumlarda görevli olup olmadıklarına ve Kurum'a ayıracakları zamana göre değişir.

Yönetim Kurulu üyelerinden bilimsel eserler meydana getirenler bu eserleri için telif hakkı alabilirler.

Madde : 26- Yönetim Kurulu toplantılarına dışardan gelecek üyelere bütçeye konan ödenek ve esas üzerinden yolluk ve gündelik verilir.

Her hangi bir sebeple bir çalışma yerine çağırılacak veya gönderilecek kimselere Yürütme Kurulu'nca takdir edilecek miktar üzerinden yolluk ve gündelik verilir.

Yürütme Kurulu

Madde : 27- Kurum'un her türlü bilim ve yönetim işlerini devamlı olarak yürütmek üzere Genel Yazman, Sayman ve çalışma kolları başkanları Kurum'un Yürütme Kurulu'nu teşkil ederler.

Bu kurul, Yönetim Kurulu'ndan aldığı yol gösterme ve yetkilere göre onun adına iş görür. Yönetim Ku-

runun toplantıları arasında, onun onamına sunulmak üzere, gerekirse ve kadrosu varsa, memur tâyin eder; bilimle ilgili olmıyan işler üzerinde kararlar verir; bütçe ve kadro tasarımlarını hazırlar; Yönetim Kurulu'nun her toplantısında iki toplantı arasında gördüğü işler hakkında bu kurula rapor verir.

Madde : 28- Genel Yazman, Yürütme Kurulu'nun başkanıdır. Yönetim Kurulu'nca çizilen program, verilen karar ve yol göstermelere göre Kurum'un işlerini yürütmekle görevlidir.

Genel Yazman'ın iş başında bulunmaması halinde, onun yetki vereceği üye, Yürütme Kurulu'na başkanlık eder.

Madde : 29- Sayman, Kurum'un gelirinin toplanması, giderlerinin ödenmesi, hesap ve demirbaş defterlerinin tutulması, Yürütme Kurulunca verilen harcama kararlarının yerine getirilmesiyle görevlidir.

Madde : 30- Çalışma kolları Başkanları, Yönetim Kurulu'nca konulan esaslara göre Bilim kollarının çalışmalarını düzenleyip yürütmekle görevlidirler.

Madde : 31- Yürütme Kurulu üyelerinden biri işinden ayrılırsa Yönetim Kurulu bir yenisini seçer.

Madde : 32- Yürütme Kurulu, üyelerinin yarısından fazlasıyla toplanır ve kararlarını çoğunlukla verir. Oylarda eşitlik olursa toplantı başkanının bulunduğu taraf çoğunluk kazanmış sayılır.

C. Denetleme Kurulu

Madde : 33- İki Kurultay arasında geçen yılların hesap işlerini denetlemek üzere Kurultayca üyelerinin üçü asıl, üçü yedek üye olarak bir Denetleme Kurulu seçilir.

Asıl üyelere birinin ayrılması halinde yerine yedeklerden en çok oy alan geçer.

Madde : 34- Denetleme Kurulu, içlerinden birini başkan seçer. Başkanın çağırması ile yılda en az dört defa çoğunlukla toplanarak denetlemesini yapar. Ayrıca her birisi istediği zaman bütün hesapları inceler. Neticeyi Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısında görüşülmek üzere Yürütme Kurulu'na bir raporla bildirir.

İkinci denetlemesinde hataların düzeltilmemiş olduğunu görürse Kurultay'ın olağanüstü toplantıya çağırılmasını Yönetim Kurulu'na teklif eder.

Denetçiler ayrıca Kurultay'a sunulmak üzere birlikte veya ayrı ayrı olarak son durumu gösteren raporu hazırlarlar.

Görevlerini tam yapan denetçilere yıllık bir tazminat verilir.

Madde : 35- İki Kurultay arasındaki bütün hesaplar Kurultay'ın onamasına sunulur.

D. Haysiyet Kurulu

Madde : 36- Haysiyet Kurulu için, Kurultay'ca 8 üye seçilir, bunlardan en çok oy kazanan beşi asıl, geri kalan üçü yedek olur.

Haysiyet Kurulu üyeleri içlerinden birini başkan, birini de yazman seçer ve gerektiği zaman çoğunlukla toplanarak 6 ncı maddenin 2 nci fıkrası gereğince Yönetim Kurulu tarafından kendine verilen işleri görüşüp karara bağlar.

Üyelikten çıkarma kararları ancak Kurultay'ca kabul edildikten sonra kesinleşir.

Haysiyet Kurulu ayrıca Denetleme Kurulu'nun teklif edeceği veya kendi lüzum göreceği maddeleri de karara bağlar.

IV

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde : 37- Yönetim kurulu kararıyle şubeler açılabilir. Bunların yönetimi, yetkileri ve Kurultay'da nasıl temsil edileceği Kurultay'ın onayına sunulmak üzere Yönetim Kurulu'nca hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Madde : 38- Kurum'un iç örgütleri ve görevleri bir yönetmelikle belirtilir.

Madde : 39- Kurum'da şu defterler tutulur:

- a) Kurum üyelerinin adlarını, soyadlarını, işlerini ve adreslerini gösterir kütük;
- b) Kurulların karar defterleri;
- c) Gelen giden yazılar defteri;
- d) Demirbaş eşya defteri;
- e) Gelir gider hesap defteri;
- f) Bilânço ve kesin hesap defteri;

V

PARA İŞLERİ

Madde : 40- Kurum'un başlıca gelir kaynakları şunlardır:

- a) Atatürk vasiyeti,

- b) Devlet yardımı,
- c) Üye ödentileri,
- d) Yayın satış gelirleri,
- e) Yardımlar, bağışlar ve türlü gelirler.

Madde : 41- Kurum işleri için, bütçeye uygun olarak, para harcanması ve ödenmesi Yürütme Kurulu kararına bağlıdır.

Madde : 42- Para işleri Yönetim Kurulu'nca yetki verilecek müşterek iki imza ile yürütülür.

VI

TÜZÜKTE DEĞİŞİKLİK VE KURUM'UN FESHİ

Madde : 43- Kurum'un tüzüğünde değişiklik ancak Kurultay kararıyle yapılır. Amaç maddesinin veya bu maddenin bir fıkrasının değiştirilmesi veya Kurum'un feshine karar verilmesi tam üye sayısının üçte ikisinin kabulüne bağlıdır. Tüzüğün başka maddelerinde değişiklik için toplantıya katılanların üçte ikisinin çoğunluk kararı şarttır.

Madde : 44- Kurum'un feshedilmesi veya infisah etmesi halinde, Kurum'un kuruluşundan tasfiyesine kadar elde ettiği gelirler içinde Atatürk vasiyetinden gelen miktar hesaplanır ve nispetçe ona

isabet edeni Atatürk'ün Türk Dil ve Türk Tarih Kurumları'nı kurmaktaki iradesinin gerçekleşmesini devam ettirmek şartıyla vasiyeti idare edenlere geri verilir. Kalanı üzerinde umumî hükümler uygulanır.

Madde : 45- 26 Eylül (birinci Türk Dil Kurultayı, 1932), 12 Temmuz (Türk Dil Kurumu'nun kuruluşu, 1932) ve 9 Ağustos (yeni Türk Alfabesinin kabulü, 1928) günlerinin yıldönümlerini anma ve memlekette bu vesilelerle dil devrimi üzerinde ilgiyi uyanık tutma hususları Yönetim Kurulu'nca kararlaştırılır.

Ayrıca Türk diline hizmet eden büyükler ve bilginler, bayram törenlerinde anılır.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-166/3

T. D. K.
A. I. 16.

VII. TÜRK DİL KURULTAYINCA
KABUL EDİLEN

TÜRK DİL KURUMU TÜZÜĞÜ

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 058-166/4

TÜRK TARİH KURUMU BASİMEVİ—ANKARA

1 9 5 6

T. D. K.

A. I. 16.

VII. TÜR K DİL KURULTAYINCA
KABUL EDİLEN

TÜR K DİL KURUMU TÜZÜĞÜ

TÜR K TARİH KURUMU BASİMEVİ—ANKARA

1 9 5 6

VII. TÜRK DİL KURULTAYINCA KABUL EDİLEN TÜRK DİL KURUMU TÜZÜĞÜ

I

TÜRK DİL KURUMU VE AMACI

- Madde : 1- 12 Temmuz 1932 de kurulan Türk Dil Kurumu kamu yararına çalışan bir dernektir.
- Madde : 2- Türk Dil Kurumu'nun kurucusu ATATÜRK'tür. Kuruluş için dilekçe ile hükûmete baş vuranlar şunlardır:
Çanakkale Mebusu Samih Rifat (reis sıfatiyle), Afyon Karahisar Mebusu Ruşen Eşref (umumî kâtip sıfatiyle), Zonguldak Mebusu Celâl Sahir (âza ve veznedar sıfatiyle), Manisa Mebusu Yakup Kadri (âza sıfatiyle).
- Madde : 3- Türk Dil Kurumu'nun merkezi Ankara'dır. Kurum şubeler açabilir.
- Madde : 4- Türk Dil Kurumu'nun amacı: Dilimizin özleşmesini ve bütün bilim, teknik ve sanat kavramlarını karşılayacak yolda gelişmesini devrimci bir anlayışla ve bilim metodlarına uygun olarak sağlamağa çalışmaktır.

II

Ü Y E L E R

Madde : 5- Türk Dil Kurumu'nun dört türlü üyesi vardır.:

- a) Yirmi iki yaşını bitirmiş olan, medenî haklarını kullanma yetkisine sahip bulunan, Kurum'un amacını benimsiyerek Türk diliyle uğraşan veya onunla yakından ilgilenen her Türk, Kurum'a asıl üye olabilir. Asıl üye olmak isteyenler, kimliklerini ve Kurum'un amacını benimsediklerini bildirir bir yazı ve iki yıllık iki asıl üyenin yazılı tavsiyeleriyle Kurum Genel Yazmanlığına baş vururlar. Yürütme Kurulu'nun teklifiyle durumları Yönetim Kurulunda görüşülüp karara bağlanır. Bu üyeler Kurum'a yılda en az beş lira ödenti verirler.
- b) Yurt içinde veya dışında çalışma ve eserleriyle Türk diline hizmet edenlere veya Türk Dil Kurumu'na malca büyük ölçüde yardım edenlere Yönetim Kurulu tarafından "şeref üyeliği" verilir.
- c) Türk Dil Kurumu'na türlü yollarda yardım edenlere ve ilgi gös-

terenlere Yönetim Kurulu kararıyla "yardımcı üyelik" verilir.

- d) Yabancı memleketlerin dil bilgilerinden uygun görülenlere Yönetim Kurulu kararıyla "muhabir üyelik" verilebilir. Yabancı memleketlerin ilgili bilim kurumları da tüzel kişilikleriyle aynı yolda "muhabir üye" olarak alınabilirler.

Madde : 6- Kurum'dan çıkmak istediklerini yazı ile bildirenlerin üyeliği gider. Tüzüğe ve amaca aykırı harekette bulunanlar, Kurum'a üç yıl müddetle ödenti vermiyenler, Kurum'un onurunu kıranlar, Haysiyet Kurulu'nun kararıyla üyelikten çıkarılırlar

III

KURULLAR, GÖREVLERİ VE YETKİLERİ

Madde : 7- Türk Dil Kurumu'nun işleri ve çalışmaları şu kurullarca yürütülür:

- a) Genel Kurul "Kurultay",
- b) Yönetim Kurulu,
- c) Denetleme Kurulu,
- d) Haysiyet Kurulu.

A. Kurultay

Madde : 8- Türk Dil Kurumu'nun Genel Kurulu olan Kurultay üç yılda bir temmuz ayı içinde Yönetim Kurulu'nun ka-

rarlaştırdığı günde Ankara'da toplanır. Yönetim Kurulu en az bir ay önce gündemi de bildirmek suretiyle asıl üyeleri Kurultay'a çağırır; Kurultay'ın toplantı gününü ve gündemini ayrıca ilân eder.

Kurultay'ın toplantı yeri Yönetim Kurulu kararıyla değiştirilebilir.

Madde : 9- Kurultay'da görüşmelere katılmak ve oy vermek hakkı asıl üyelerindedir.

Şeref üyeleriyle yardımcı ve muhabir üyeler ve Yönetim Kurulunca çağrılmaları uygun görülecek kişiler görüşmelere katılabilirler.

Madde : 10- Kurultay asıl üyelerin çoğunluğuyla toplanır. Kararlaştırılıp ilân edilmiş olan günde, çoğunluk elde edilemezse, ertesi gün bulunanlarla toplantı yapılır.

Kurultay Kurum Başkanı tarafından açılır.

Madde : 11- Kurultay kendine bir başkan, iki ikinci başkan, dört yazman seçer. Bunlar Kurultay'ın Başkanlık Kuruludur.

Madde : 12- Kurultay :

a) Dil konusunda, Kurultay'dan en az iki ay önce Yönetim Kurulu'na verilen tebliğ ve teklifler üzerinde konuşma ve tartışmalar yapar; bu konuda çözülmesini gerekli bulduğu meseleleri ortaya koyup Yö-

netim Kurulundan bunların incelenmesini ister.

b) Yönetim Kurulu'nun çalışma ve hesap raporlarını inceleyip karara bağlar, Kurum'un bütçesini kabul eder.

c) Gerektiği takdirde Tüzük değişiklikleri ve yorumları hakkında kararlar verir.

d) Bu tüzükte kabul edilen kurulların üyelerini seçer.

Bu maddenin a, b, c bentlerinde yazılı işler Kurultay'ın ilgili komisyonlarından geçtikten sonra Genel Kurul'a gelir.

Madde : 13- Kurultay, çalışmaları için gerekli komisyonları seçer. Komisyon çalışmalarının sonuçlarıyla teklifleri Kurultay'a sunulur.

Madde : 14- Kurultay kararları oturumda bulunan asıl üyelerin çoğunluğuyla verilir.

Madde : 15- Kurultay, Yönetim Kurulu'nun üçte iki çoğunluk kararıyla veya Kurum üyelerinden beşte birinin yazılı isteğiyle olağanüstü toplantıya çağrılabilir. Bu toplantının gündemi en az on beş gün önce ilân edilir.

B. Yönetim Kurulu

Madde : 16- Yönetim Kurulu, Türk Dil Kurumu'nun her türlü çalışmalarını düzenleyen ve bunlardan sorumlu olan Kuruldur. Bu Kurul'a Kurultay'ca dil devrimini benimseyip bu yolda çalışmayı üzerine alan dil uzmanları, öğretim mensupları, yazarlar ve fikir adamları arasından gizli oy ile 45 üye seçilir. Bunlardan en çok oy alan 35 i asıl, geriye kalanların 10 u oy sırasıyla yedek üye olurlar.

Madde : 17- Yönetim Kurulu, en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak:

- a) Bir başkan,
- b) Bir ikinci başkan,
- c) Bir genel yazman,
- d) Bir sayman,
- e) Gerekli sayıda çalışma kolu başkanları seçer.

Madde : 18- Yönetim Kurulu, Türk Dil Kurumu'nun amacını gerçekleştirmek üzere bilim ve yönetim çalışmalarını düzenler, gereken kararları verir. Şubeler açabilir.

Madde : 19- Yönetim Kurulu yılda en az üç defa çoğunlukla toplanır.

Madde : 20- Kurulca kabule değer bir özrü olmadan birbiri ardınca üç toplantı dö-

neminde bulunmayan Yönetim Kurulu üyesi çekilmiş sayılır.

Madde : 21- Yönetim Kurulu, Başkan tarafından gündemi bildirilerek toplantıya çağırılır.

Denetleme Kurulu'nun veya kendi üyelerininüçte birinin yazı ile göstereceği lüzum üzerine de toplanır.

Madde : 22- Yönetim Kurulu'ndan ayrılmalar olursa yerlerini aldıkları oy sırasıyla yedekler alır. Eşit sayıda oy almış yedeklerden biri ad çekme yoluyla Yönetim Kurulunca ayrılır.

Madde : 23- Yönetim Kurulu Başkanı aynı zamanda Kurum'un da başkanı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi olup Yönetim Kurulu ve gerekli gördüğü takdirde Yürütme Kurulu toplantılarına başkanlık eder. Yönetim Kurulu'nun kararlarını yerine getirir ve Kurum adına imzalar.

Madde : 24- İkinci başkan, başkanın iş başında bulunmadığı zamanlarda onun yerine işleri yürütür. Başkanın bu vazifeden kesin olarak ayrılışı takdirinde, Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısında yeni bir başkan seçilir.

Madde : 25- Yönetim Kurulu üyeleri bu görevlerini fahrî olarak yaparlar. Kendilerine ayrıca Genel Yazmanlık, Saymanlık veya

Kolbaşkanlığı görevi verilmiş bulunanlara bütçeye konulmuş olan ödenek üzerinden aylık tazminat verilir. Bunlara verilecek tazminat miktarı resmî veya özel kurumlarda görevli olup olmadıklarına ve Kurum'a ayıracakları zamana göre değişir.

Yönetim Kurulu üyelerinden bilimsel eserler meydana getirenler bu eserleri için telif hakkı alabilirler.

Madde : 26- Yönetim Kurulu toplantılarına dışardan gelecek üyelere bütçeye konan ödenek ve esas üzerinden yolluk ve gündelik verilir.

Her hangi bir sebeple bir çalışma yerine çağırılacak veya gönderilecek kimselere Yürütme Kurulu'nca takdir edilecek miktar üzerinden yolluk ve gündelik verilir.

Yürütme Kurulu

Madde : 27- Kurum'un her türlü bilim ve yönetim işlerini devamlı olarak yürütmek üzere Genel Yazman, Sayman ve çalışma kolları başkanları Kurum'un Yürütme Kurulu'nu teşkil ederler.

Bu kurul, Yönetim Kurulu'ndan aldığı yol gösterme ve yetkilere göre onun adına iş görür. Yönetim Ku-

rule'nun toplantıları arasında, onun onamına sunulmak üzere, gerekirse ve kadrosu varsa, memur tâyin eder; bilimle ilgili olmıyan işler üzerinde kararlar verir; bütçe ve kadro tasarılarını hazırlar; Yönetim Kurulu'nun her toplantısında iki toplantı arasında gördüğü işler hakkında bu kurula rapor verir.

Madde : 28- Genel Yazman, Yürütme Kurulu'nun başkanıdır. Yönetim Kurulu'nca çizilen program, verilen karar ve yol göstermelere göre Kurum'un işlerini yürütmekle görevlidir.

Genel Yazman'ın iş başında bulunmaması halinde, onun yetki vereceği üye, Yürütme Kurulu'na başkanlık eder.

Madde : 29- Sayman, Kurum'un gelirinin toplanması, giderlerinin ödenmesi, hesap ve demirbaş defterlerinin tutulması, Yürütme Kurulunca verilen harcama kararlarının yerine getirilmesiyle görevlidir.

Madde : 30- Çalışma kolları Başkanları, Yönetim Kurulu'nca konulan esaslara göre Bilim kollarının çalışmalarını düzenleyip yürütmekle görevlidirler.

Madde : 31- Yürütme Kurulu üyelerinden biri işinden ayrılırsa Yönetim Kurulu bir yenisini seçer.

Madde : 32- Yürütme Kurulu, üyelerinin yarısından fazlasıyla toplanır ve kararlarını çoğunlukla verir. Oylarda eşitlik olursa toplantı başkanının bulunduğu taraf çoğunluk kazanmış sayılır.

C. Denetleme Kurulu

Madde : 33- İki Kurultay arasında geçen yılların hesap işlerini denetlemek üzere Kurultayca üyelerinin üçü asıl, üçü yedek üye olarak bir Denetleme Kurulu seçilir.

Asıl üyelerden birinin ayrılması halinde yerine yedeklerden en çok oy alan geçer.

Madde : 34- Denetleme Kurulu, içlerinden birini başkan seçer. Başkanın çağırması ile yılda en az dört defa çoğunlukla toplanarak denetlemesini yapar. Ayrıca her birisi istediği zaman bütün hesapları inceler. Neticeyi Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısında görüşülmek üzere Yürütme Kurulu'na bir raporla bildirir.

İkinci denetlemesinde hataların düzeltilmemiş olduğunu görürse Kurultay'ın olağanüstü toplantıya çağırılmasını Yönetim Kurulu'na teklif eder.

Denetçiler ayrıca Kurultay'a sunulmak üzere birlikte veya ayrı ayrı olarak son durumu gösteren raporu hazırlarlar.

Görevlerini tam yapan denetçilere yıllık bir tazminat verilir.

Madde : 35- İki Kurultay arasındaki bütün hesaplar Kurultay'ın onamasına sunulur.

D. Haysiyet Kurulu

Madde : 36- Haysiyet Kurulu için, Kurultay'ca 8 üye seçilir, bunlardan en çok oy kazanan beşi asıl, geri kalan üçü yedek olur.

Haysiyet Kurulu üyeleri içlerinden birini başkan, birini de yazman seçer ve gerektiği zaman çoğunlukla toplanarak 6 ncı maddenin 2 nci fıkrası gereğince Yönetim Kurulu tarafından kendine verilen işleri görüşüp karara bağlar.

Üyelikten çıkarma kararları ancak Kurultay'ca kabul edildikten sonra kesinleşir.

Haysiyet Kurulu ayrıca Denetleme Kurulu'nun teklif edeceği veya kendi lüzum göreceği maddeleri de karara bağlar.

IV

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde : 37- Yönetim kurulu kararıyle şubeler açılabilir. Bunların yönetimi, yetkileri ve Kurultay'da nasıl temsil edileceği Kurultay'ın onayına sunulmak üzere Yönetim Kurulu'nca hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Madde : 38- Kurum'un iç örgütleri ve görevleri bir yönetmelikle belirtilir.

Madde : 39- Kurum'da şu defterler tutulur:

- a) Kurum üyelerinin adlarını, soyadlarını, işlerini ve adreslerini gösterir kütük;
- b) Kurulların karar defterleri;
- c) Gelen giden yazılar defteri;
- d) Demirbaş eşya defteri;
- e) Gelir gider hesap defteri;
- f) Bilânço ve kesin hesap defteri;

V

PARA İŞLERİ

Madde : 40- Kurum'un başlıca gelir kaynakları şunlardır:

- a) Atatürk vasiyeti,

- b) Devlet yardımı,
- c) Üye ödentileri,
- d) Yayın satış gelirleri,
- e) Yardımlar, bağışlar ve türlü gelirler.

Madde : 41- Kurum işleri için, bütçeye uygun olarak, para harcanması ve ödenmesi Yürütme Kurulu kararına bağlıdır.

Madde : 42- Para işleri Yönetim Kurulu'nca yetki verilecek müşterek iki imza ile yürütülür.

VI

TÜZÜKTE DEĞİŞİKLİK VE KURUM'UN FESHİ

Madde : 43- Kurum'un tüzüğünde değişiklik ancak Kurultay kararıyle yapılır. Amaç maddesinin veya bu maddenin bir fıkrasının değiştirilmesi veya Kurum'un feshine karar verilmesi tam üye sayısının üçte ikisinin kabulüne bağlıdır. Tüzüğün başka maddelerinde değişiklik için toplantıya katılanların üçte ikisinin çoğunluk kararı şarttır.

Madde : 44- Kurum'un feshedilmesi veya infisah etmesi halinde, Kurum'un kuruluşundan tasfiyesine kadar elde ettiği gelirler içinde Atatürk vasiyetinden gelen miktar hesaplanır ve nispetçe ona

isabet edeni Atatürk'ün Türk Dil ve Türk Tarih Kurumları'nı kurmaktaki iradesinin gerçekleşmesini devam ettirmek şartıyla vasiyeti idare edenlere geri verilir. Kalanı üzerinde umumî hükümler uygulanır.

Madde : 45- 26 Eylül (birinci Türk Dil Kurultayı, 1932), 12 Temmuz (Türk Dil Kurumu'nun kuruluşu, 1932) ve 9 Ağustos (yeni Türk Alfabesinin kabulü, 1928) günlerinin yıldönümlerini anma ve memlekette bu vesilelerle dil devrimi üzerinde ilgiyi uyanık tutma hususları Yönetim Kurulu'nca kararlaştırılır.

Ayrıca Türk diline hizmet eden büyükler ve bilginler, bayram törenlerinde anılır.

TDV / SAM
Kütüphanesi Arşivi
No 058-166/4